

راهکارهای کلیدی برای حل بحران آب

یک کارشناس حوزه آب گفت: در حال حاضر، تخصیص ها ۳.۵ برابر توان بوم‌شناختی است که این امر باعث خشکی های گسترده شده است. داریوش مختاری در گفت وگو باایلنا، در ارزیابی بحران آب در دشت های ایران و راهکارهای آن اظهار داشت: چالش های متعددی وجود دارد که مسائل حل نشده را به مشکلات حاد، بحران ها و مخاطرات جدی تبدیل کرده است. این مشکلات نیازمند مدیریت فوری و جدی هستند. فرونشست زمین و کم آبی رودخانه ها در سطح هشدار و بحران قرار دارند و زنگ خطر را برای محیط زیست و جوامع انسانی به صدا درآوردند. وی افزود: مشکلات انباشته شده در دشت ها و مشکلاتی مانند مسائل اجتماعی با مسائل فنی و هیدرولوژیک درهم تنیده شده اند. این درهم تنیدگی، حل مسئله را دشوارتر کرده است. بازگذاری های جدید در صنعت، کشاورزی و کاربری های شهری و روستایی، حقایق های جدیدی ایجاد کرده اند که محیط زیست و تالاب ها را تحت تأثیر قرار داده اند. خشکی تالاب ها نشان دهنده این است که حقایق های زیست محیطی به طور کامل حذف شده اند و بازگذاری ها تا سه برابر توان بوم شناختی دشت ها و رودخانه ها افزایش یافته است. این کارشناس حوزه آب با بیان اینکه برای حل ریشه ای مشکلات و بحران آب، باید به چند اصل کلیدی توجه کرد، تصریح کرد: تعریف قلمرو مطالعاتی و حوضه های آبریز یکی از راهکارها است. به این معنا که ابتدا باید قلمرو مطالعاتی مشخصی تعریف شود و حوضه های آبریز اصلی مورد بررسی قرار گیرند. میزان بارش و بهره برداری از منابع آب باید به دقت محاسبه شود. موضوع دیگر اینکه تخصیص عادلانه ی منابع آب مورد توجه قرار گیرد یعنی تخصیص منابع آب باید به گونه ای باشد که توان بوم شناختی دشت ها حفظ شود. وی بیان کرد: اکنون تعداد زیادی کارخانجات، واحدهای مسکونی، مراکز شهری و روستایی و توسعه اراضی کشاورزی را داریم این ها همان نقطه ای است که ما باید سه برابر تخصیص را به یک برابر برسانیم، ما تنها می توانیم ۴۰ درصد آب تجدیدشونده کشور را مصرف کنیم تا توان زایش و تجدیدشوندگی حفظ و حقایق محیط زیست محفوظ بماند. نتیجه این می شود که اگر ما بخواهیم به صورت ریشه ای به این مسائل بپردازیم باید میزان بارش در سطح یک دشت بینیم و بدانیم با میزان مشخصی از منابع آب رویه رو هستیم که به تناسبات آن هم باید تخصیص بدهیم. مختاری ادامه داد: در حال حاضر، تخصیص ها ۳.۵ برابر توان بوم شناختی است که این امر باعث خشکی های گسترده شده است. وی ادامه داد ما به اشاره به لزوم مدیریت حقایق بهره گرفت: باید به سراغ حقایق بهره رفت و از لحاظ قانونی و عادلانه، حقایق ها را توزیع کرد. در دهه های اخیر، تعداد حقایق بهره افزایش یافته که این امر تعادل هیدرولوژیکی را به هم زده است. این کارشناس حوزه آب با بیان اینکه صنایع فناوری محور و دانش بنیان باید جایگزین صنایع با اشاره به آب بر شوند، خاطرنشان کرد: همچنین، کشاورزی گلخانه ای می تواند جایگزین کشاورزی در فضای باز شود و مصرف آب را به طور چشمگیری کاهش دهد. وی به مدیریت ساخت و ساز و انشعابات نیز به عنوان راهکاری برای کاهش مصرف آب اشاره و اظهار داشت: از ساخت حیات های اضافی و مجتمع های تجاری در مناطق پرجمعیت باید خودداری کرد. واحدهای مسکونی خالی باید مورد استفاده قرار گیرند تا از انشعابات آب و برق اضافی جلوگیری شود. مختاری مدیریت مشارکتی منابع آب را کلید اصلی حل این مشکلات را دانست و افزود: استقرار مدیریت مشارکتی منابع آب در قلمرو هر یک از دشت های کشور از جمله راهکارها است. مشارکت مردمی و بهره برداران منابع آب، همان ستونی است که برای هزاران سال، منابع آب و جغرافیای فلات ایران را پایدار نگه داشته است. وی تأکید کرد: برای گذار آرام و مسالمت آمیز از آشفتگی های فعلی، لازم است از زیربنا شروع کرد و مدیریت مشارکتی منابع آب را در دشت ها مستقر کرد. این راهکارها زمان ببر و چالش برانگیز هستند، اما برای دستیابی به زیست پایدار در ایران، ضروری اند. تنها با رویکرد کارشناسی، عقلانیت و مشارکت عمومی می توان از بحران های آبی پیش رو جلوگیری کرد و به تعادل بوم شناختی دست یافت.

تکنه**چگونه یارانه اعضای خانوار را جاد کنیم؟**

مدیرعامل سازمان هدفمندسازی یارانه ها از اعمال دستورالعمل جدید جداسازی اعضای خانوار خبر داد. حسن نوروزی، مدیرعامل سازمان هدفمندسازی یارانه ها، از بازنگری و اصلاح دستورالعمل اجرایی ماده ۹۰ آیین نامه ماهه ۷ قانون هدفمندسازی یارانه ها خبر داد و اعلام کرد از این پس تمامی درخواست های جداسازی اعضای خانوار تنها در صورتی بررسی می شود که تغییرات هویتی و خانواری ابتدا در سامانه سازمان ثبت احوال کشور (NCR) ثبت و تأیید شده باشد. نوروزی با اشاره به سازوکار گذشته گفت: «در سال ۱۳۸۹ جداسازی اعضای خانوار با تأیید دفاتر پلیس ۱۰۰ انجام می شد، اما طبق آیین نامه شناسایی خانوارهای ایرانی و اتباع خارجی مصوب سال ۱۴۰۰، پایگاه اطلاعات خانوار به ثبت احوال منتقل شد و امروز دیگر تنها رأی قطعی مرجع قضایی با تأیید وسیع اقتصادی توسط وزارت رفاه می تواند مبنای جداسازی باشد.» وی شرایط جدید را اینگونه تشریح کرد: «جداسازی به دلایلی مانند قیومیت، حضانت، بدسرپرستی یا ناسازگاری فقط با ارائه حکم قطعی دادگاه و ثبت آن در سامانه NCR انجام می شود.» «اگر فردی به دلیل وسع اقتصادی درخواست جداسازی دارد، ابتدا باید تقاضای خود را در سامانه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ثبت کند تا تمکن مالی و دهک بندی او بررسی و تأیید شود.» «پس از تأیید اطلاعات در ثبت احوال و وزارت رفاه، نتیجه به سازمان هدفمندسازی ارسال می شود و پرداخت یارانه بر اساس وضعیت جدید انجام خواهد شد.» مدیرعامل سازمان هدفمندسازی یارانه ها با تأکید بر اینکه این اصلاحات به شفافیت بیشتر نظام رفاهی کمک می کند، افزود: «این طرح باعث کاهش مراجعات مردمی به دفاتر پلیس ۱۰۰ و فرمانداری ها، یکپارچگی پایگاه های اطلاعاتی، کاهش مغایرت ها و اجرای دقیق تر دهک بندی خواهد شد.» نوروزی در پایان با اشاره به اثرات مثبت اجرای این دستورالعمل تصریح کرد: «هدف ما قانونمندتر شدن فرایند ها و افزایش دقت در شناسایی خانوار است. اجرای صحیح این طرح حتماً به توزیع عادلانه تر یارانه ها و کاهش خطای سیستمی کمک خواهد کرد.»

«آرمان ملی» از تکذیب و تاییدیه های بی پایان افزایش قیمت بنزین گزارش می دهد**«نه» دولت به افزایش قیمت بنزین****قیمت بنزین تنها یک تصمیم اقتصادی نیست بلکه به مسائلی مانند اعتبار****دولت، مدیریت افکار عمومی، رقابت های سیاسی و... گره خورده و افزایش****وابستگی کشور به واردات بنزین، ایران را در برابر تحریم ها آسیب پذیرتر می کند**

اما در نهایت اینکه به استناد آخرین اخبار منتشره، فعلاً افزایش قیمت در دستور کار نیست، اما به باور تحلیلگران، استفاده از واژه «فعلاً» و «در حال حاضر» خود نوعی سیگنال است و نشان می دهد که تصمیم نهایی احتمالاً در پشت صحنه همچنان محل بحث و بررسی است، چراکه تجربه سیاستگذاری در ایران نشان داده که تصمیمات مهم اقتصادی معمولاً در آستانه اجرا نه از ماه ها قبل اعلام می شود، از این رو، طبیعی است که افکار عمومی نسبت به تکذیب های سریع نیز با احتیاط برخورد کند.

ضرورت اصلاح قیمت بنزین

بر این اساس، برخی از صاحب نظران معتقدند: مسأله قیمت بنزین تنها یک تصمیم اقتصادی نیست بلکه به مسائلی مانند اعتبار دولت، مدیریت افکار عمومی، رقابت های سیاسی و حتی سیاست خارجی و... گره خورده است و افزایش وابستگی کشور به واردات بنزین، ایران را در برابر تحریم ها آسیب پذیرتر می کند، به این ترتیب، اصلاح قیمت به نوعی یک ضرورت مبنایی است تلقی می شود، ولی برای جامعه، آنچه اهمیت بیشتری دارد، مدیریت پیام رسانی و نگاه واقع بینانه به معیشت است، اما آنچه که در حال حاضر مشاهده می شود، به نوعی تعلیق در این زمینه است که باعث شکل گیری چند نوع تفکر در این خصوص شده است، گروهی معتقدند: بدون اصلاح قیمت، ناترازی انرژی قابل حل نیست؛ از سوی دیگر، دولت نمی خواهد هزینه سیاسی اعلام این تصمیم را همزمان با فشارهای دیگر بپردازد که در نتیجه آن، جامعه در خلأ اطلاعات دقیق، با تکیه بر شایعات و تحلیل نشانه ها، خود را برای یک تغییر احتمالی آماده می کند، حتی با وجود اینکه دولت، خبر افزایش قیمت بنزین را تکذیب کرد، اما می توان گفت اصل موضوع اصلاح قیمت همچنان روی میز است؛ نه به عنوان یک گزینه اختیاری، بلکه به عنوان بخشی از مسیر اجتناب ناپذیر اصلاح ساختار اقتصادی به آن توجه می شود. بنابراین شاید پرسش اصلی دیگران این باشد که آیا بنزین گران می شود؟ بلکه باید پرسید چگونه و در چه زمانی این اصلاح انجام می شود؟

رئیس اتحادیه طلا پاسخ داد**چرا قیمت سکه و طلا افزایشی شد؟**

هزار تومان و هر قطعه سکه یک گرمی بانک مرکزی بدون تغییر با نرخ ۱۷ میلیون تومان معامله و قیمت گذاری شد. رئیس اتحادیه فروشندگان و سازندگان طلا و جواهر تهران ادامه داد: همچنین حساب سکه طی هفته اخیر، با ۶۰۰ هزار تومان کاهش به هفت میلیون و ۴۵۰ هزار تومان رسید و در آبان ماه، نسبت به ماه های گذشته با کاهش تقاضا در بازار طلا و سکه روبرو بودیم.

بزرگداشتن تبریح کرد: طی چند ماه اخیر رکود در بازار طلا شدت یافته، اما در آبان ماه نسبت به ماه های قبل، رکود بازار حدود پنج درصد بیشتر شده است.

وی با اشاره به نزدیک شدن به هفته های پایانی سال ۲۰۲۵ میلادی و اثر آن در بازار طلا گفت: با نزدیک شدن به پایان سال میلادی، معمولاً بازارهای جهانی طلا افزایش نسبی

رازهای خان پنجم واردات موبایل

میان ارزش واقعی و ارزش گذاری شده در برخی مدل ها، موجب بروز ناهماهنگی هایی در هزینه ها شده و به افزایش ریسک فعالیت در این بازار دامن زده است. این موضوع به ویژه در سال هایی که نوسانات نرخ ارز شدید بوده، بیش از گذشته حساسیت ایجاد کرده است. بحث ارزش گذاری تلفن همراه طی سال های اخیر بارها در مرکز انتقاد و اردکنندگان قرار گرفته و یکی از مناقشه برانگیزترین بخش های فرایند ترخیص بوده است. یکی از مهم ترین پرسش ها، چرا برخی موفق شدند کالای کاملاً تجاری را با ارزش گذاری «مسافری» ترخیص کنند؟ این موضوع از آنجا حساس

دا؛ اما محدود بود و نوسانات شدیدی مانند آنچه در هفته های گذشته شاهد بودیم رخ نداد و با وجود کاهش قیمت در بازارهای جهانی، بازار داخلی ایران شاهد افزایش اندکی در قیمت ها بود. داخلی از جمله کاهش تقاضا، رکود عمیق بازار و فشار هزینه ای بر واحدهای تولیدی و خدماتی باعث شد روند قیمت ها برخلاف بازارهای جهانی حرکت کند. نادر بذرافشان – در گفت وگو با ایسنا، در تشریح تحولات بازار طلا و سکه در هفته پایانی آبان ماه سال جاری گفت: در هفته ای که گذشت، بازار جهانی طلا نوسانات گسترده ای تجربه نکرد و روند کلی آن کاهش بود. طلا جهانی در این مدت حدود ۲۷ دلار کاهش یافت و قیمت هر اونس طلا به ۲۰۵۶ دلار (در حال حاضر) رسید و اگرچه تغییرات به صورت روزانه رخ

پرونده «اقتصاد تلفن همراه» در ادامه بررسی هفت گانه زنجیره تجارت این کالا. این بار به «خان پنجم» یعنی گمرک و تشریفات ترخیص می رسد؛ بخشی حساس و تعیین کننده که نه تنها بر قیمت نهایی تلفن همراه تأثیر مستقیم دارد، بلکه در سال های اخیر یکی از پرحاشیه ترین حلقه های تجارت رسمی این کالا بوده است. تلفن همراه برخلاف بسیاری از کالاهای وارداتی، تنها از گمرکات تخصصی امکان ترخیص دارد و واردکنندگان اجازه ندارند این کالا را از تمام گمرکات کشور به صورت تجاری وارد کنند. همین تخصیص محدود، موجب شده است

درپچه**اقتصاد ایران در تله تمرکز تجاری**

بررسی ها نشان می دهد تجارت خارجی ایران طی سال های اخیر به شدت به چند کشور همسایه و منطقه ای وابسته شده و این روند همچنان رو به افزایش است. سهم این بازارها محدود از کل تجارت خارجی ایران از ۴۹ درصد در سال ۱۳۹۹ به حدود ۵۶ درصد در پنج ماهه نخست سال ۱۴۰۴ رسیده است، که حکایت از تمرکز بالای واردات و صادرات در چند کشور خاص دارد. این وابستگی شدید، اقتصاد ایران را نسبت به نوسانات سیاسی و اقتصادی در این کشورها بسیار آسیب پذیر کرده و کارشناسان هشدار می دهند که ادامه این روند، ریسک های جدی برای ثبات و رشد اقتصادی کشور به همراه خواهد داشت.

واردات

طبق آخرین آمار منتشرشده طی هفت ماهه نخست سال جاری، در حوزه واردات، امارات متحده عربی با واردات به ارزش ۱۰ میلیارد و ۵۵۴ میلیون دلار، بزرگ ترین شریک تجاری ایران به شمار می رود. چین با ۹ میلیارد و ۲۴۷ میلیون دلار و ترکیه با ۵ میلیارد و ۳۶۲ میلیون دلار در رتبه های بعدی قرار دارند. این سه کشور به تنهایی بخش قابل توجهی از نیازهای وارداتی ایران را تأمین می کنند و نشان دهنده تمرکز بالای واردات کشور در چند بازار محدود است. به گزارش مهر، پس از این سه کشور، هند با یک میلیارد و ۱۸۵ میلیون دلار، آلمان با یک میلیارد و ۴۲۰ میلیون دلار، روسیه با ۸۳۲ میلیون دلار و هلند با ۶۴۵ میلیون دلار دیگر شرکای اصلی ایران در واردات هستند، اما سهم آنها نسبت به سه کشور اول به مراتب کمتر است. تمرکز واردات در چند کشور محدود، اقتصاد ایران را نسبت به نوسانات سیاسی و اقتصادی در این کشورها بسیار آسیب پذیر می کند و ریسک زنجیره تأمین کالاهای اساسی و صنعتی را افزایش می دهد. کارشناسان اقتصادی تأکید می کنند که این وضعیت می تواند باعث ایجاد اختلال در تولید، کاهش موجودی کالاهای استراتژیک و افزایش قیمت ها شود و سیاست گذاران را به سمت تنوع بخشی به شرکای تجاری سوق دهد.

صادرات

در بخش صادرات طی همین بازه زمانی، چین با ۸ میلیارد و ۲۲۷ میلیون دلار، بزرگ ترین مقصد کالاهای ایرانی است و پس از آن عراق ۵ میلیارد و ۸۲۳ میلیون دلار و امارات متحده عربی با ۴ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار در رتبه های بعدی قرار دارند. ترکیه با ۳ میلیارد و ۷۱۴ میلیون دلار، افغانستان با یک میلیارد و ۴۰۵ میلیون دلار، پاکستان با یک میلیارد و ۱۹۱ میلیون دلار و عمان با یک میلیارد و ۱۲۲ میلیون دلار دیگر مقاصد عمده صادراتی ایران را تشکیل می دهند. آمارها نشان می دهد که نزدیک به ۵۴ درصد درآمدهای صادراتی کشور تنها پنج کشور همسایه تأمین می شود. چنین تمرکزی اقتصاد ایران را در برابر تغییرات ناگهانی در تقاضای این کشورها بسیار آسیب پذیر می کند. کارشناسان هشدار می دهند که وابستگی بیش از حد به چند بازار محدود، ریسک پایداری اقتصادی کشور را افزایش می دهد و مانع از بهره گیری از فرصت های اقتصادی جهانی می شود. آن ها توصیه می کنند که دولت و بخش خصوصی به طور همزمان به دنبال تنوع بخشی به بازارهای صادراتی، گسترش حضور در کشورهای آسیایی، آفریقایی و تقویت دیدگاه های اقتصادی باشند. بر این اساس، بررسی روند پنج سال اخیر نشان می دهد که سهم کشورهای همسایه از تجارت خارجی ایران روندی صعودی داشته و از ۴۹ درصد در سال ۱۳۹۹ به حدود ۵۶ درصد در پنج ماهه نخست سال ۱۴۰۴ افزایش یافته است. به عبارت دیگر، بیش از نیمی از مبادلات خارجی ایران در میان چند بازار محدود منطقه ای متمرکز است که این موضوع نشان دهنده وابستگی قابل توجه کشور به چند شریک تجاری اصلی است. این تمرکز تنها در صادرات محسوس نیست؛ حدود نیمی از واردات ایران نیز از طریق چهار بازار همسایه انجام می گیرد. تحلیلگران اقتصادی معتقدند که این وضعیت یک رزگ خطر جدی برای اقتصاد کشور است، زیرا هرگونه نوسان اقتصادی، سیاسی یا تجاری در این بازارها می تواند تأثیر فوری و گسترده ای بر جریان واردات و صادرات، تراز تجاری و نقدینگی کشور داشته باشد. چنین تمرکزی، کشور را نسبت به شوک های خارجی بسیار آسیب پذیر می کند و انعطاف پذیری اقتصاد ایران در مواجهه با تغییرات جهانی را کاهش می دهد. کارشناسان تأکید می کنند که سیاست گذاری های اقتصادی و تجاری باید به سمت کاهش وابستگی به چند بازار محدود حرکت کند. این اقدام ها محور و محور اصلی است. نخست، حفظ و تقویت صادرات و واردات به کشورهای همسایه با هدف تثبیت روابط تجاری موجود و دوم، شناسایی و توسعه بازارهای جدید در آسیا، اروپا و آفریقا برای کاهش تمرکز و ریسک تجاری، به گفته آن ها، کشور باید همزمان به دنبال تنوع بخشی در شرکای تجاری و افزایش انعطاف پذیری اقتصاد باشد تا بتواند اثرات احتمالی بحران های منطقه ای یا جهانی را کاهش دهد. علاوه بر کاهش ریسک، افزایش تنوع در واردات و صادرات می تواند فرصت های جدید اقتصادی و شغلی برای بخش خصوصی و تولیدکنندگان داخلی ایجاد کند. گسترش بازارهای صادراتی جدید، امکان بهره گیری از ظرفیت های تولید و صادرات غیرنفتی را فراهم و به افزایش ثبات و پایداری اقتصادی کمک می کند. در نهایت، کارشناسان تأکید می کنند که بدون اتخاذ سیاست های راهبردی برای تنوع بخشی به تجارت خارجی، اقتصاد ایران همچنان در معرض آسیب پذیری بالا و محدودیت های جدی در مواجهه با نوسانات بازارهای جهانی خواهد بود.